

Ουρολοιμώξεις στην κύηση

*Βάιος Παπαδημητρίου
Ουρολόγος, Λαμία
14 Δεκεμβρίου 2013*

13 - 15 Δεκεμβρίου 2013
Θεσσαλονίκη, Makedonia Palace

Ουρολοιμώξεις στην κύηση

- Συχνές στην κύηση- αυξημένος κίνδυνος!
- Πολλές γυναίκες έχουν ή αποκτούν κατά τη διάρκεια της κύησης ασυμπτωματική βακτηριουρία
- 20-40% θα αναπτύξουν πυελονεφρίτιδα!

Διάγνωση

- Διαγνωστικά κριτήρια: ίδια
- Στην κυστίτιδα απαραίτητη η καλλιέργεια ούρων
- Στην πυελονεφρίτιδα: απαραίτητο το υπερηχογράφημα

Ορισμός ασυμπτωματικής βακτηριουρίας

- 2 καλλιέργειες με ανάπτυξη ≥ 100.000 αποικίες/ ml του ίδιου βακτηριδίου ή 1 καλλιέργεια με ανάπτυξη ≥ 100.000 αποικίες/ ml σε δείγμα από καθετηριασμό.
- Τρόπος συλλογής; Ώρα ημέρας;
- 2-7% (ειδικά σε πολύτοκες!)
- Όμοια στελέχη, όμοιοι μηχανισμοί

Infectious Diseases Society of America guidelines for the diagnosis and treatment of asymptomatic bacteriuria in adults. Clin Infect Dis 2005 ; 40:643-54.

Screening

- Την 12^η-16^η εβδομάδα
- Rescreening: σε γυναίκες υψηλού κινδύνου για λοίμωξη (πχ νεφρολιθίαση, πεταλοειδής νεφρός)

**Urinary tract infections and asymptomatic bacteriuria in pregnancy.
Up to date 2013**

Ασυμπτωματική βακτηριουρία- παράγοντες κινδύνου

- Χαλάρωση του λείου μυός ,διάταση ουρητήρων→ μεγαλύτερη πιθανότητα πυλεονεφρίτιδας!
- 70%: Γλυκοζουρία

Small F, Vazquez JC. Antibiotics for asymptomatic bacteriuria in pregnancy. Cochrane Database Syst Rev 2007

Ασυμπτωματική βακτηριουρία-κίνδυνοι

- Πρόωρη κύηση
- Χαμηλοβαρές νεογνό
- Αυξημένη περιγεννητική θνητότητα

**Kass EH. Bacteriuria and pyelonephritis of pregnancy.
Arch Intern Med 1960; 105:194**

Η θεραπεία ελαττώνει αυτές τις επιπλοκές!

- Kass E.H., Maternal urinary tract infection, New York State J. Med., 1962, 2822-2826
- Screening and treatment of asymptomatic bacteriuria of pregnancy to prevent pyelonephritis: a cost-effectiveness and cost-benefit analysis. Obstet Gynecol 1995; 86:119
- Prevention of preterm delivery and low birth weight associated with asymptomatic bacteriuria. Clin Infect Dis 1992; 14:927.
- Screening and treatment of asymptomatic bacteriuria in pregnancy prevent pyelonephritis. J Infect Dis 1994; 169:1390.

Antibiotics for asymptomatic bacteriuria in pregnancy.
Cochrane Database Syst Rev 2007; :CD000490.

- Η αντιβιοτική αγωγή στην ασυμπτωματική βακτηριουρία ελαττώνει την πιθανότητα πνευμονεφρίτιδας!

Duration of treatment for asymptomatic bacteriuria during pregnancy.
Cochrane Database Syst Rev. 2011:CD000491
Widmer M, Gülmezoglu AM, Mignini L, Roganti A.

- Single-dose regimen of antibiotics may be less effective than the seven-day regimen
- Women with asymptomatic bacteriuria in pregnancy should be treated by the standard regimen of antibiotics until more data become available testing seven-day compared with three- or five-day regimens.

Screening

- Pregnant women should be screened for bacteriuria during the first trimester (LE: 1a, GR: A).
- Η ασυμπτωματική βακτηριουρία πρέπει να θεραπεύεται!

Ασφάλεια αντιβιοτικών στην εγκυμοσύνη

- Ελάχιστες πληροφορίες για νεότερα αντιβιοτικά!
- Γενική αρχή: Οι πενικιλίνες και οι κεφαλοσπορίνες 2^{ης} γενιάς είναι ασφαλείς στην εγκυμοσύνη.

■ Νιτροφουραντοΐνη και σουλφοναμίδες:
ανωμαλίες στη γέννηση;

Antibacterial medication use during pregnancy and risk of birth defects: National Birth Defects Prevention Study. Arch Pediatr Adolesc Med 2009; 163:978.

Νιτροφουραντοΐνη: αιμολυτική αναιμία σε
έλλειψη G-6PD

Σουλφοναμίδες: Μπορούν να αυξήσουν τη
μη συνδεδεμένη χολερυθρίνη στο νεογνό

Urinary tract infections and asymptomatic bacteriuria in pregnancy.

Up to date 2013

- 'The safest course is to avoid using nitrofurantoin in the first trimester if another antibiotic that is safe and effective is available'.
- 'The risk of hemolytic anemia is estimated to be only 0.0004 percent of cases, but its use should be avoided near term for this reason'.

Τριμεθοπρίμη

- Ανταγωνιστής του φολικού οξέος: ανωμαλίες διάπλασης σε πειραματόζωα

Antibacterial medication use during pregnancy and risk of birth defects: National Birth Defects Prevention Study. Arch Pediatr Adolesc Med 2009; 163:978

- Περαιτέρω μελέτες απαιτούνται
- 'The safest course is to avoid using trimethoprim in the first trimester if another antibiotic that is safe and effective is available'.

Φοσφομυκίνη- κινολόνες

- Η φοσφομυκίνη είναι ασφαλής στην κύηση

Stein GE. Single-dose treatment of acute cystitis with fosfomycin tromethamine.

Ann Pharmacother 1998; 32:215

- Οι κινολόνες και οι τετρακυκλίνες αντενδείκνυνται!

ESBL στελέχη

- Αυξάνονται, ακόμα και σε μη επιπλεγμένες λοιμώξεις.
- Νιτροφουραντοΐνη και φθορομυκίνη αποτελεσματικά

Community infections caused by extended-spectrum beta-lactamase-producing Escherichia coli. Arch Intern Med 2008; 168:1897

Οξεία κυστίτιδα

- Επιπλεγμένη στην έγκυο!
- 1-2% των εγκύων γυναικών
- Δεν σχετίζεται με χαμηλοβαρή νεογνά και πρωρότητα.

Urinary tract infections complicating pregnancy.

Infect Dis Clin North Am 1997; 11:13

- Short-term: 3-7 ημέρες

Treatments for symptomatic urinary tract infections during pregnancy.

Cochrane Database Syst Rev 2000 :CD002256.

- Όλα τα αντιβιοτικά αποτελεσματικά και χωρίς ιδιαίτερες ΑΕ
- 'There is not enough evidence to recommend a particular treatment scheme'

Αντιβιοτικά-επιλογές για ασυμπτωματική βακτηριουρία και οξεία κυστίτιδα

Short courses of antimicrobial therapy (3 days) should be considered for the treatment of asymptomatic bacteriuria and cystitis in pregnancy (LE: 1a, GR: A).

Antibiotics	Duration of therapy	Comments
Nitrofurantoin (Macrobid®) 100 mg	q12 h, 3-5 days	Avoid in G6PD deficiency
Amoxicillin 500 mg	q8 h, 3-5 days	Increasing resistance
Co-amoxicillin/clavulanate	500 mg q12 h, 3-5 days	
Cephalexin (Keflex®) 500 mg	q8 h, 3-5 days	Increasing resistance
Fosfomycin 3 g	Single dose	
Trimethoprim	q12 h, 3-5 days	Avoid trimethoprim in first trimester/term

EAU Guidelines 2013 on Urological Infections 2013

Follow-up - προφύλαξη

- Να γίνεται καλλιέργεια ούρων 1-2 εβδομάδες μετά τη χορήγηση αγωγής
EAU Guidelines 2013 on Urological Infections 2013
- 30% αποτυχία εκρίζωσης!
- Χορήγηση αντιβίωσης μετά τη συνουσία σε εγκύους με ιστορικό υποτροπιαζουσών λοιμώξεων προ της εγκυμοσύνης!
- Νιτροφουραντοΐνη για προφύλαξη

Urinary tract infections and asymptomatic bacteriuria in pregnancy. Up to date 2013

Safety and efficacy of cranberry (*vaccinium macrocarpon*) during pregnancy and lactation.

Can J Clin Pharmacol. 2008;15:80-6.

Dugoua JJ, Seely D, Perri D, Mills E, Koren G

- Καμία βλαπτική δράση στο έμβρυο.
- Άγνωστη η επίπτωση στο θηλασμό.
- Μπορεί να είναι θεραπευτική επιλογή στην πρόληψη!

Οξεία πυελονεφρίτιδα

- Πόνος και ευαισθησία στη νεφρική χώρα
- Πυρετός $>38^{\circ}\text{C}$
- Ναυτία- έμετοι
- Παρουσία ή απουσία συμπτωμάτων από την κύστη
- Μείωση 70-80% πιθανότητας αν θεραπευτεί η ασυμπτωματική βακτηριουρία

Infectious Diseases Society of America guidelines for the diagnosis and treatment of asymptomatic bacteriuria in adults. Clin Infect Dis 2005; 40:643

Οξεία πυελονεφρίτιδα

- Δεύτερο συχνότερο σημαντικό πρόβλημα στην κύηση!
- Ελαφρώς συχνότερη σε πρωτοτοκία
- Συχνότερη στο δεύτερο τρίμηνο και σε δρεπανοκυτταρική αναιμία
- Τρίμηνο εμφάνισης: δεν υπάρχει διαφορά στη θνητότητα

Impact of trimester on morbidity of acute pyelonephritis in pregnancy. Am J Obstet Gynecol 2009; 201:406

Παράγοντες κινδύνου στην κύηση

- Πίεση της κύστης από την μήτρα
- Διάταση ουρητήρων- χάλαση λείων μυών
- Ανοσοκαταστολή της κύησης

**Suppressed antibody and interleukin-6 responses to acute pyelonephritis in pregnancy.
Kidney Int 1994; 45:571.**

Μικροοργανισμοί

- Escherichia Coli: 70%
- Klebsiella- Enterobacter: 3%
- Proteus: 2%
- Gram + (Streptococcus B): 10%

Acute pyelonephritis in pregnancy.
Hill JB, Sheffield JS, McIntire DD, Wendel GD Jr.
Obstet Gynecol 2005; 105:18.

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

- Αναιμία (23%)
- Βακτηραιμία (17%)- σηπτικό shock
- Αναπνευστική ανεπάρκεια (7%)
- Νεφρική ανεπάρκεια (2%)

Acute pyelonephritis in pregnancy.
Hill JB, Sheffield JS, McIntire DD, Wendel GD Jr.
Obstet Gynecol 2005; 105:18.

Πυελονεφρίτιδα- απεικόνιση

- Ultrasonography or magnetic resonance imaging (MRI) should be used preferentially to avoid radiation risk to the foetus (LE: 4; GR: B).

Θεραπεία πυελονεφρίτιδας

- Outpatient management with appropriate antibiotics should be considered in women with pyelonephritis in pregnancy, provided symptoms are mild and close follow-up is feasible (LE: 1b, GR: A).

Πυελονεφρίτιδα- ενδοφλέβια αγωγή

Antibiotics	Dose
Ceftriaxone	1-2 g IV or IM q24 h
Aztreonam	1 g IV q8-12 h
Piperacillin-tazobactam	3.375-4.5 g IV q6 h
Cefepime	1 g IV q12 h
Imipenem-cilastatin	500 mg IV q6 h
Ampicillin +	2 g IV q6 h
Gentamicin	3-5 mg/kg/day IV in 3 divided doses

- After clinical improvement parenteral therapy can be switched to oral therapy for a total treatment duration of 7-10 days (LE: 4; GR:B).

EAU Guidelines 2013 on Urological Infections 2013

Υποτροπή πυελονεφρίτιδας

■ 6-8 %

Prevention of recurrent pyelonephritis during pregnancy.

Obstet Gynecol 1974; 44:637

■ Χημειοπροφύλαξη!

■ Νιτροφουραντοΐνη ή κεφαλεξίνη

Guidelines on Urological Infections

M. Grabe (chairman), T.E. Bjerklund-Johansen, H. Botto,
M. Çek, K.G. Naber, R.S. Pickard, P. Tenke,
F. Wagenlehner, B. Wullt

© European Association of Urology 2013

eau
European
Association
of Urology

www.uroweb.org

Σας ευχαριστώ